

Resultaten aanvullend veldonderzoek N236

Onderzoek in het kader van de
wet- en regelgeving voor de natuur

Definitief

Provincie Noord-Holland

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 10 november 2014

Verantwoording

Titel : Resultaten aanvullend veldonderzoek N236

Subtitel : Onderzoek in het kader van de
wet- en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 323644

Referentienummer :

Revisie :

Datum : 18 november 2014

Auteur(s) : Ing. M. Kolen & ir. C.J. Jaspers

E-mail adres : Marloes.Kolen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : Ir. C.J. Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : Ing. R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 66 00
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel.....	3
1.2	Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	3
2	Wet- en regelgeving voor natuur	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Flora- en faunawet	5
3	Resultaten aanvullende veldinventarisaties	7
3.1	Flora	7
3.2	Vleermuizen	8
3.3	Vogels.....	12
3.4	Vissen	13
3.5	Amfibieën.....	14
3.6	Reptielen.....	15
3.7	Ongewervelden	15
4	Conclusies Flora- en faunawet	17
4.1	Flora- en faunawet	17
5	Literatuurlijst	18
Bijlage 1		19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De Provincie Noord-Holland wil de provinciale weg N236 (Gooilandseweg) reconstrueren op het traject km 7,0-11,0. Aanleiding voor de reconstructie van de N236 vormt de verkeersveiligheid. Een aantal kruispunten van de N236 staan in de provinciale top 20 van onveilige kruispunten op provinciale wegen. Voorgaande vormde aanleiding om de N236 op bovengenoemd tracé duurzaam veilig in te richten. Daarnaast is het voornemen om de Vechtbrug tussen km 8,8 en 9,0 te vervangen door een nieuwe brug. Deze brug zal ten zuiden van de huidige locatie komen te liggen. Dit in verband met veiligheid en doorstroming van het verkeer. Zie figuur 1.1 voor de ligging van het plangebied.

In het verkennend natuuronderzoek (Grontmij 2014¹) is op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een beschrijving gemaakt van de actuele c.q. mogelijk aanwezige natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, een Natuurbeschermingswet vergunning, een Nee-tenzij toets EHS dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. Uit het verkennend natuuronderzoek is onder andere naar voren gekomen dat aanvullende inventarisaties noodzakelijk zijn, de resultaten van deze inventarisaties zijn opgenomen in de voorliggende natuurtoets. Uit deze natuurtoets komt naar voren of het noodzakelijk is om een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet.

1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het gedeelte van de N236 dat de reconstructie ondergaat betreft het gedeelte tussen km 7,0 en 11,0 (voortaan plangebied) en ligt globaal tussen Weesp en Bussum. In de huidige situatie bestaat de weg uit een rijbaan met een vrij liggend fietspad. Aan de zuidzijde van het fietspad ligt (op enkele locaties na) een sloot. Aan de noordzijde van de weg is een grasberm gelegen met enkele bomen en een sloot (zie figuur 1.2).

De geplande werkzaamheden bestaan onder meer uit het verwijderen van de bestaande brug over de Vecht en de aanleg van een nieuwe brug ten zuiden van de huidige locatie. Daarbij wordt de ruimte tussen de rijbaan en het fietspad vergroot. Hiervoor wordt de zuidelijk gelegen sloot gedempt en een nieuwe sloot (langs de nieuw aan te leggen weg) aangelegd. Daarnaast vinden er kapwerkzaamheden plaats van de bomen aan de zuidzijde van de weg ten behoeve van de wegverbreding. Ter hoogte van de kruisingen van de N236 met de Lage Klompweg, Dammerweg en 's Gravelandse weg komen mogelijk rotondes.

¹ Grontmij 2014¹. Verkennend natuuronderzoek N236, Oriënterend onderzoek in de kader van de wet- en regelgeving voor natuur. D2, Projectnummer 323644.

Figuur 1.1 Ligging plangebied

Figuur 1.2 Overzichtsfoto's

2 Wet- en regelgeving voor natuur

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. In het verkennend natuuronderzoek (Grontmij 2014¹) en de voortoets (Grontmij 2014²) is dit nader uitgewerkt.

Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

2.2 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermt. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

² Grontmij 2014 Voortoets N236. Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet. Projectnummer 323644

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitat-richtlijn bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

In het verkennend natuuronderzoek is getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd dienen te worden en of volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moeten worden.

3 Resultaten aanvullende veldinventarisaties

3.1 Flora

Inventarisatiemethode

Op 28 mei zijn de bermen en oevertaluds in het plangebied geïnventarieerd op de aanwezigheid van standplaatsen van beschermde vaatplanten.

Resultaten

Het onderzoek naar beschermde vaatplanten heeft in zeer beperkte mate plaats kunnen vinden. De bermen langs het tracé zijn vlak voor de inventarisatieronde zeer grondig gemaaid. Hierdoor was het over het algemeen niet mogelijk een goede inventarisatie uit te voeren. Tijdens eerder uitgevoerde inventarisatierondes zijn de middels tabel 1 van de Flora- en faunawet beschermde gewone dotterbloem en de zwanenbloem aangetroffen (figuur 3.1). Tijdens de overige inventarisaties later in het seizoen is extra gelet op beschermde vaatplanten zodat er toch een betrouwbaar beeld van de aanwezige soorten is verkregen. Er zijn geen zwaar(der) beschermde soorten flora aangetroffen in het plangebied (tabel 2/3 Flora- en faunawet).

Figuur 3.1 Aangetroffen beschermde soorten flora langs de N236.

Effectanalyse en toetsing

Er zijn geen zwaar(der) beschermde soorten aangetroffen. Voor de tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht (zie par. 2.2). Een ontheffing is niet aan de orde.

3.2 Vleermuizen

Inventarisatiemethode

Het inventariseren van vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijven, paarverblijven en zwermplaatsen, winterverblijven, alsmede vliegroutes en foerageergebied. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013. Hieronder staat aangegeven op welke wijze het onderzoek is uitgevoerd. In bijlage 1 staat aangegeven wanneer de onderzoeken zijn uitgevoerd.

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

In de periode 15 mei tot 1 augustus is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven van vleermuizen. Deze inventarisatie bestond uit twee rondes, waarvan één in de vroege ochtend vanaf twee uur voor zonsopkomst en een ronde 's avonds vanaf zonsondergang.

Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen

In de periode 15 augustus tot 15 september zijn twee inventarisaties van twee uur uitgevoerd, teneinde paarverblijven en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. Eén van deze inventarisaties is 's ochtends uitgevoerd en de andere 's avonds.

Vliegroutes en foerageergebied

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied is simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Vliegroutes en foerageergebieden zijn op kaart ingetekend. Voor een volledig beeld zijn hierbij zowel ochtendrondes als avondrondes uitgevoerd.

De inventarisatie met betrekking tot vleermuizen is met behulp van een batdetector uitgevoerd. Er is gewerkt met de Petersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijke gehoor.

Resultaten

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijven zijn er geen zomer- en of kraamverblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied.

Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen

Tijdens het onderzoek naar paarverblijven en zwermplaatsen zijn twee paarverblijven aangetroffen. Het betreft een paarverblijfplaats van een rosse vleermuis en een paarverblijfplaats van een ruige dwergvleermuis. Het paarverblijf van de rosse vleermuis bevindt zich in een populier welke deel uitmaakt van een bomenrij aan de 's-Gravelandse vaart. Het paarverblijf van de ruige dwergvleermuis bevindt zich in een holte van een boom aan de N236. Ook zijn er meerdere baltsterritoria van gewone dwergvleermuizen aanwezig in het plangebied. De locaties van de verblijfplaatsen staan weergegeven in figuur 3.2.

Vliegroutes en foerageergebied

In het plangebied zijn de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en watervleermuis foeragerend waargenomen in het plangebied. Langs de N236 foerageren op meerdere plaatsen gewone en ruige dwergvleermuizen. De gewone dwergvleermuizen hebben vermoedelijk verblijfplaatsen in de bebouwing op de erven langs het tracé. Boven de 's-Gravelandse vaart wordt gefoerageerd door ruige en gewone dwergvleermuizen. Eenmaal is hier een watervleermuis waargenomen. Een duidelijke vliegrou- te van grote aantallen vleermuizen is niet aangetroffen, maar enkele dwergvleermuizen ver- plaats zich wel langs het tracé en gebruiken hierbij de aanwezige bomen en de 's- Gravelandse vaart als geleiding. Ook zijn vijf laatvliegers waargenomen welke kort achter elkaar uit vanuit het westen richting het oosten vlogen langs het tracé. De waarnemingen van foerage- rende vleermuizen staan weergegeven in figuur 3.3. Alle waargenomen vliegroutes staan weer- gegeven in figuur 3.4.

Figuur 3.2 De locaties van de paarverblijven van de rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Figuur 3.3 De waarnemingen van de foeragerend vleermuizen langs de N236. Inclusief de baltslocaties van de gewone dwergvleermuis.

Figuur 3.4 De waargenomen vliegroutes langs de N236.

Effectanalyse en toetsing

Zomer- en kraamverblijfplaatsen

Er zijn geen zomer- en kraamverblijfplaatsen aangetroffen. Een nadere toetsing en ontheffing is dan ook niet aan de orde.

Paarverblijven en zwermplaatsen

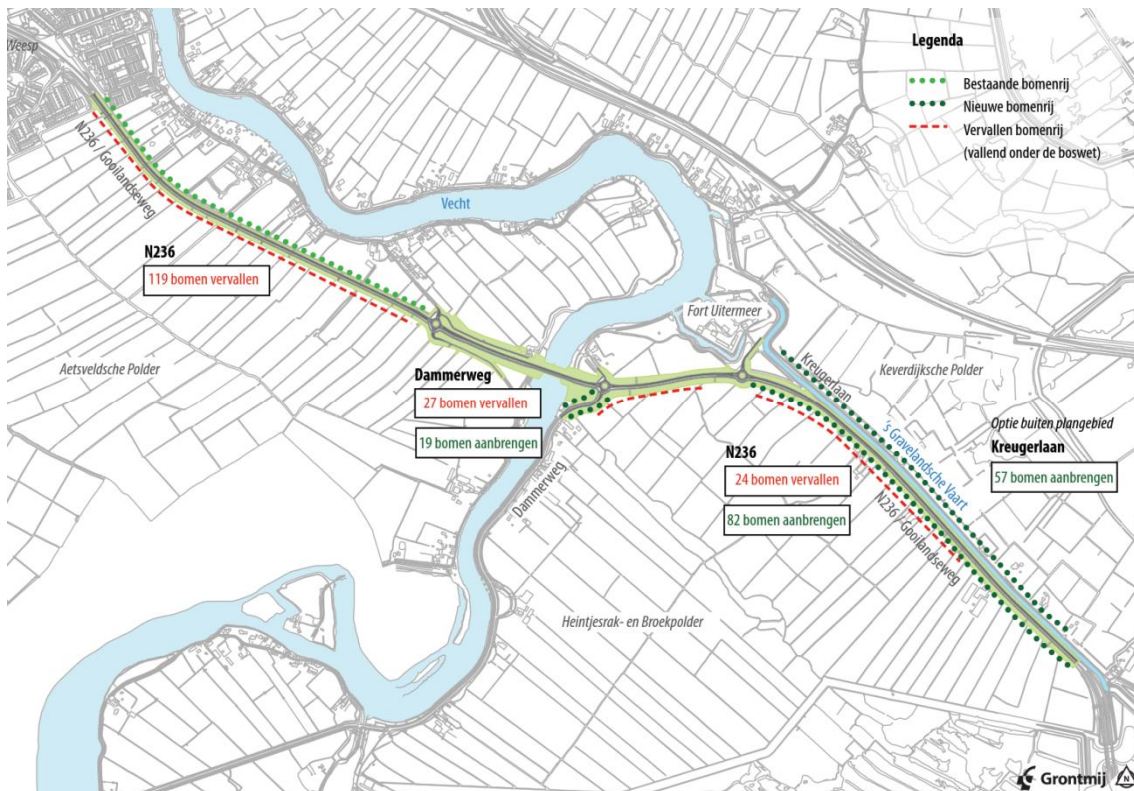
Er zijn twee paarverblijven waargenomen in het plangebied, namelijk een van de ruige dwergvleermuis en een van de rosse vleermuis.

Ruige dwergvleermuis

Het paarverblijf van de ruige dwergvleermuis blijft behouden, het ligt aan de noordzijde van de weg, hier worden geen bomen gekapt (figuur 4.6). Er vindt dan ook geen vernietiging plaats van een verblijfplaats. Het paarverblijf ligt binnen de verstoringzone van de weg, net als in de huidige situatie. De soort is dan ook aan de verstoring van de weg gewend. Door de aanlegwerkzaamheden buiten de paarperiode van de ruige dwergvleermuis uit te voeren, wordt verstoring van de ruige dwergvleermuis voorkomen. De paarperiode van de ruige dwergvleermuis loopt van half augustus tot half oktober). Aan de zuidzijde van de weg worden bomen gekapt, die als foerageergebied kunnen dienen, hierdoor kan de kwaliteit van het paarverblijf verminderen. Uit het vleermuisenonderzoek blijkt echter dat er voldoende foerageergebied in de omgeving is. Er vindt dan ook geen aantasting plaats van de functionaliteit van het plangebied en worden er dan ook geen verbodsbepalingen overtreden van de Flora- en faunawet. Er is in dit kader geen ontheffing nodig.

Rosse vleermuis

Het paarverblijf van de rosse vleermuis blijft behouden. Het paarverblijf ligt binnen de verstoringzone van de weg. Ondanks de aanwezige verstoring gebruikt de rosse vleermuis het paarverblijf. In de toekomstige situatie neemt de verstoring van de weg niet toe en neemt niet toe. Door de aanlegwerkzaamheden buiten de paarperiode van de rosse vleermuis uit te voeren, wordt verstoring van de rosse vleermuis voorkomen. De paarperiode van de rosse vleermuis loopt van half augustus tot half oktober). Een ontheffing is in dit kader niet aan de orde.

Figuur 3.5 Overzichtskartaal te kappen bomen langs de N236 (bron Grontmij, Landschapsplan (concept)).

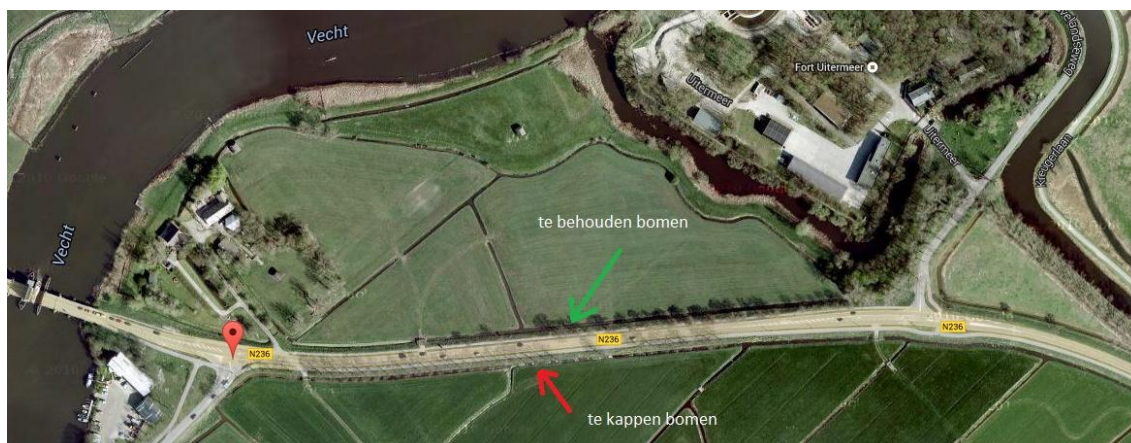
Vliegroutes, foerageergebied en baltsverblijven

Langs de weg lopen vliegroutes van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. De bomen langs de N236 vormen op enkele plaatsen een lijnvormige element in het verder uitgestrekte open landschap en zijn daarom van potentieel belang. Deze worden gebruikt door meerdere soorten vleermuizen. Het aantal passerende dieren ligt echter relatief laag, waardoor er geen sprake is van een essentiële vliegroute.

Langs de 's Gravelandsche Vaart wordt de lijnvormige beplanting versterkt, door de aanplant van nieuwe bomen (figuur 3.5). Langs de Gooilandscheweg in de Aetsveldschepolder blijft de route bestaan aan één zijde van de weg. Aan de andere zijde van de weg worden de aanwezige bomen verwijderd (figuur 3.5). Omdat de beplantingsstructuur als lijnvormig element blijft bestaan blijft er beschutting tegen wind en predatie en blijft er een insectenrijke luwte en vegetatie aanwezig. De functionaliteit van de vliegroute wordt hiermee niet aangetast.

Tussen de Vecht en Fort Uitermeer wordt door de kap van bomen aan de zuidzijde van de weg het lijnvormige element onderbroken door open stukken. Aangezien het geen essentiële vliegroute is hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. Ook zijn de open stukken in principe passeerbaar voor de laatvlieger, deze soort vliegt hoog over en maakt beperkt gebruik van lijnelementen. De gewone dwergvleermuis kan omvliegen of de watergang volgen als lijnelement.

Aan te bevelen is om aan de noordzijde van de weg bomen te plaatsen tussen de Vecht en Fort Uitermeer (tussen de boerderij en de te behouden bomen), hierdoor vindt er geen aantasting plaats van de functionaliteit van de vliegroute.

Figuur 3.6 De te kappen en behouden bomen langs de N236 tussen de Vecht en Fort Uitermeer.

Het kappen van bomen moet plaatsvinden in de periode dat de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in winterslaperij zijn en niet gebruikt wordt als vligroute (november-maart). Ontheffing is dan niet nodig.

De aangetroffen foerageergebieden zijn van redelijk belang. Deze worden verspreid over het gehele plangebied door enkele tientallen exemplaren vleermuizen benut. In de directe omgeving van het plangebied is zeer veel geschikt foerageergebied aanwezig, die deels ook worden versterkt door de aanplant van nieuwe bomen. Het verwijderen van enkele bomen (zonder verblijfplaatsen) zal dan ook niet leiden tot negatieve effecten op de functionaliteit van het plangebied en omgeving als foerageergebied met betrekking tot de lokale populatie gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse dwergvleermuis. Ontheffing is in dit kader niet nodig.

De aanwezige baltsverblijven blijven in de huidige vorm bestaan. Een ontheffing is dan ook niet aan de orde.

3.3 Vogels

Inventarisatie methode

De noodzaak tot het uitvoeren van nader broedvogelonderzoek is in eerste instantie bepaald door het in kaart brengen van grote nesten en de aanwezigheid van boomholtes te controleren, welke mogelijk door broedvogels met jaarrond beschermde nesten worden gebruikt.

Er zijn drie nestlocaties binnen de plangrenzen aangetroffen die eventueel geschikt zouden kunnen zijn. Deze nesten zijn in het broedseizoen in de ochtendschemering gedurende één uur gemonitord op het gebruik door vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Aanvullend zijn deze nesten nog gemonitord tijdens overige inventarisaties.

Bij overige inventarisaties is ook het voorkomen van broedgevallen van weidevogels in de directe omgeving van de N236 meegenomen.

Resultaten

De aanwezige nesten die zijn gemonitord in het broedseizoen van 2014 zijn niet gebruikt door vogels met jaarrond beschermde nesten. Het meest westelijk gelegen nest is dit broedseizoen in het geheel niet in gebruik geweest. Het eksternest nabij de brug over de Vecht is dit jaar vermoedelijk bezet geweest door een paartje eksters. Deze zijn nabij het nest waargenomen, niet op het nest. De ekster valt niet onder vogels met een jaarrond beschermde nesten. Bij het derde nest is geen activiteit van broedvogels waargenomen.

Weidevogels zijn slechts sporadisch waargenomen in de directe omgeving en zijn in ieder geval niet broedend waargenomen binnen een straal van 50 meter van de N236.

Effectanalyse en toetsing

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Een ontheffing is in dit kader niet nodig.

3.4 Vissen

Inventarisatie methode

Op 2 april zijn de kleinere watergangen aan weerszijden van het traject langs de N236 bevestigd met behulp van een fijnmazig steeknet (type RAVON). Op 29 april is het water onder en direct naast de brug over de Vecht bevestigd met elektronisch vistuig. Aansluitend is ook de 's-Gravelandsche vaart met behulp van elektronisch vistuig bevestigd.

Resultaten

Bittervoorn

In het plangebied is de bittervoorn aangetroffen (tabel 3 Flora- en faunawet). Deze soort is alleen in de 's-Gravelandsche vaart aangetroffen. Doordat individuen zijn aangetroffen in paai-kleed en met een legbuis betekent dat de 's-Gravelandsche Vaart een waardevolle voortplantingslocatie is.

Rivierdonderpad

Onder de brug over de Vecht zijn exemplaren van de rivierdonderpad aangetroffen (tabel 2 Flora- en faunawet). De rivierdonderpad is alleen op deze locatie aangetroffen en wordt verder in het plangebied door gebrek aan geschikt habitat (stenen oevers) niet verwacht.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en faunawet) is beperkt aan weerszijden in de berm-sloten parallel aan de N236 en in de 's-Gravelandse vaart waargenomen. Daarnaast is deze in de Vecht waargenomen waar de soort in grotere aantallen aanwezig is.

Paling

In de Vecht is de paling (tabel 1 Flora- en faunawet) aangetroffen.

Effectanalyse en toetsing

Bittervoorn

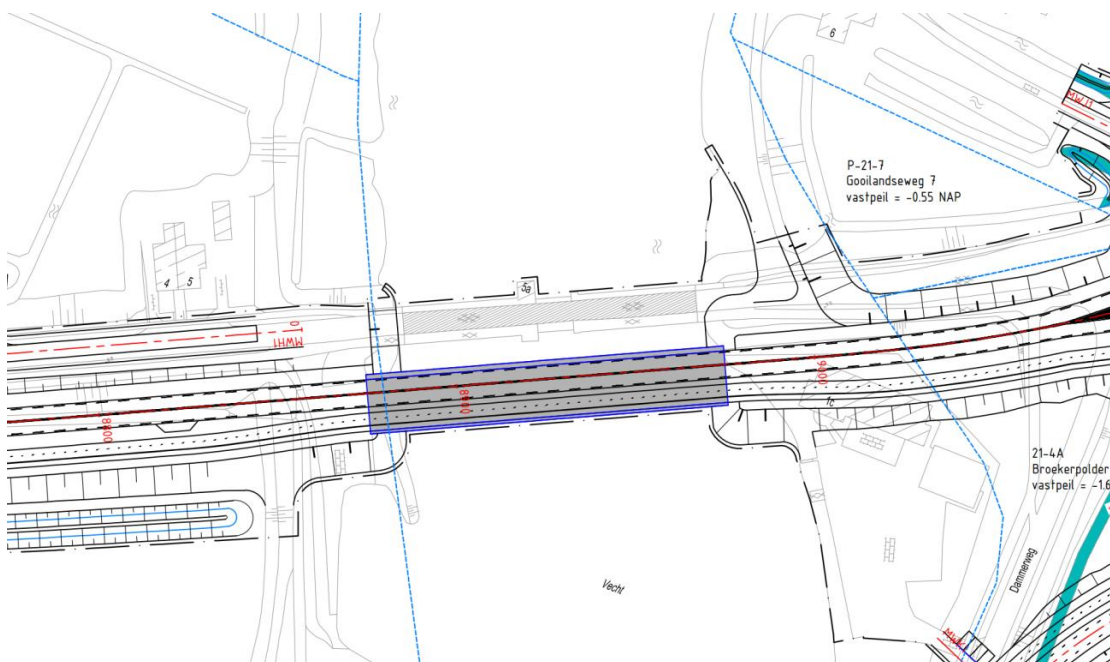
De bittervoorn is alleen aangetroffen in de 's-Gravelandsche Vaart, deze watergang blijft in zijn huidige vorm bestaan. Er vinden dan ook geen effecten plaats van de ontwikkeling op de bittervoorn. Een ontheffing is in dit kader niet nodig

Rivierdonderpad

De rivierdonderpad is alleen aangetroffen onder de brug over de Vecht (figuur 4.5), alleen op deze plaats is leefgebied voor de soort aanwezig. Ter hoogte van deze brug wordt geen water gedempt, onder de bestaande brug zijn basaltblokken aanwezig. De geplande werkzaamheden bestaan onder meer uit het verwijderen van de bestaande brug over de Vecht en de aanleg van een nieuwe brug ten zuiden van de huidige locatie. Hierdoor kan het leefgebied van de soort ter plaatse van de huidige steenbestortingen worden aangetast. Het is nog onduidelijk of de steenbestorting wordt verwijderd en of er op de nieuwe locatie weer geschikt leefgebied aanwezig is voor de soort.

Door de aanleg van de brug ten zuiden van de huidige brug, kan lokaal leefgebied van de rivierdonderpad worden vernietigd (bij verwijderen huidige steenbestorting). Het huidige leefgebied bij de brug maakt onderdeel uit van het functioneel leefgebied van de soort. Er is op andere locaties binnen het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor de soort. Door een vergelijkbare oeverbeschoeiing aan te leggen onder de brug als in de huidige situatie kan het leefgebied van de soort worden uitgebreid. Wanneer de huidige steenbestorting wordt verwijderd dan treedt er een tijdelijke vernietiging op van leefgebied van de soort (mits er onder de nieuwe brug weer een vergelijkbare steenbestorting wordt aangelegd).

Wanneer er geen vergelijkbare oeverbeschoeiing aangelegd kan worden, dan wordt het functioneel leefgebied van de rivierdonderpad aangetast. In beide gevallen dient een ontheffing aangevraagd te worden. Een eventueel aan te vragen ontheffing is verleenbaar omdat het mogelijk is om zodanige mitigerende maatregelen te treffen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding. Een ander alternatief is werken conform een goedgekeurde gedragscode met een ecologisch werkprotocol.

Figuur 4.5 Brug over de Vecht. De enige locatie binnen het plangebied met leefgebied van de rivierdonderpad.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper komt sporadisch voor in de bermsloten. Delen van deze bermsloten worden gedempt voor de uitvoering van het project. Hierdoor wordt er leefgebied van de kleine modderkruiper vernietigd, er wordt ook weer nieuw leefgebied aangelegd, in de vorm van nieuwe bermsloten langs de nieuwe weg. De vernietiging van het leefgebied is dan ook tijdelijk en geeft geen effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Tijdens de werkzaamheden kan er lokaal verstoring optreden van de aanwezige vissen. De kleine modderkruiper komt ook in de Vecht voor, ook hier vinden er werkzaamheden plaats in zijn leefgebied. Voor de werkzaamheden dient een ontheffing te worden aangevraagd of kan worden gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode. Een eventueel aan te vragen ontheffing is verleenbaar omdat het mogelijk is om zodanige mitigerende maatregelen te treffen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding.

Paling

De paling is een algemene soort van tabel 1 Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor de paling een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing is in dit kader niet aan de orde.

3.5 Amfibieën

Inventarisatie methode

Heikikker

Conform de soortenstandaard van de heikikker zijn drie bezoeken aan het plangebied gebracht. Het eerste bezoek heeft zich op kooractiviteit van de heikikker in voortplantingswateren gericht. Bij het tweede en derde bezoek zijn de wateren onderzocht op de aanwezigheid van larven van de heikikker. Aanvullend is tijdens alle nachtelijke bezoeken aandacht besteed aan het voorkomen van overige beschermde amfibieën in het plangebied.

Rugstreeppad

Het onderzoek naar de rugstreeppad is uitgevoerd conform de soortenstandaard van deze soort. Er zijn drie bezoeken uitgevoerd. Deze bezoeken zijn gericht op kooractiviteit van de rugstreeppad. Aanvullend is tijdens alle nachtelijke bezoeken aandacht besteed aan het voorkomen van overige beschermde amfibieën in het plangebied.

Resultaten

Heikikker

Tijdens de inventarisatie naar de heikikker is deze niet aangetroffen in het plangebied. Er is geen koorzang van individuen gehoord in het plangebied. Er zijn tijdens de inventarisatie naar eiklonen en larven geen eiklonen of larven van de heikikker waargenomen. Er zijn wel enkele larven van de bruine kikker aangetroffen in de berm sloten langs het tracé.

Rugstreeppad

Tijdens de inventarisatie naar de rugstreeppad is deze niet aangetroffen in het plangebied. De rugstreeppad is middels koorzang vrij eenvoudig waar te nemen. Er is echter bij geen enkele nachtelijke inventarisatie koorzang van de rugstreeppad gehoord. Wel is veelvuldig koorzang van groene kikkers gehoord in de graslanden rondom het plangebied.

Effectanalyse en toetsing

De heikikker en rugstreeppad zijn niet waargenomen in het plangebied. Een ontheffing is in dit kader niet aan de orde.

3.6 Reptielen

Inventarisatie methode

Om de ringslang te inventariseren zijn er herpetoplaten in het veld geplaatst nabij voor de soort geschikte verblijfplaatsen en zonplaatsen. Deze platen vormen bij minder gunstige weersomstandigheden geschikte schuilplaatsen en worden snel warm bij het doorbreken van de zon. Met behulp van deze platen wordt de kans op het aantreffen van ringslang tijdens inventarisaties vergroot. Tijdens drie inventarisatieronden ten behoeve van reptielen in de periode april - juni, zijn deze platen gecontroleerd. Tevens is gezocht naar zonnende en foeragerende exemplaren. Deze inventarisatie is gebaseerd op de onderzoeksmethoden welke door RAVON worden gehanteerd.

Resultaten

Tijdens de inventarisatie naar het voorkomen van de ringslang is deze niet aangetroffen in het plangebied.

Effectanalyse en toetsing

De ringslang is niet waargenomen in het plangebied. Een ontheffing is in dit kader niet aan de orde.

3.7 Ongewervelden

Inventarisatie methode

De platte schijfhoren komt voor in het nabijgelegen Natura 2000-gebied het Naardermeer. Deze soort is als habitatsoort opgenomen in de doelstelling van dit natuurgebied. Het voorkomen van de soort binnen het plangebied is onderzocht middels het nemen van waterplantmonsters waaruit alle kleine schijfhorens zijn verzameld. Deze zijn later gedetermineerd met behulp van een binoculair. Deze werkwijze is een afgeleide van de methode van Stichting Anemoon.

Resultaten

Bij het onderzoek naar het voorkomen van de platte schijfhoren in het plangebied zijn geen exemplaren van deze soort aangetroffen. Het onderzoek is gefrustreerd doordat er zeer grondige schoningswerkzaamheden hebben plaatsgevonden aan de watergangen. In het geval dat de berm sloten ieder jaar op deze wijze worden geschoond is het voorkomen van exemplaren van de platte schijfhoren uit te sluiten. De schoning is echter niet volgens de Keur van het Waterschap uitgevoerd, dan wordt er pas in het najaar geschoond.

Effectanalyse en toetsing

Er zijn geen platte schijfhorens waargenomen in het plangebied. Doordat er net geschoond was, was er ook geen geschikt leefgebied aanwezig. Het feit dat er geen platte schijfhorens zijn aangetroffen na schoning, zegt niet dat ze er niet zaten voor de schoning. De soort komt namelijk ook buiten natuurgebieden voor. Het is niet uitgesloten dat de platte schijfhoren voorkomt in het plangebied. Een ontheffing is mogelijk wel nodig, maar verleenbaar omdat er geen sprake is

van netto verlies aan leefgebied en met mitigerende maatregelen de gunstige staat van in-standhouding niet in het geding is.

4 Conclusies Flora- en faunawet

4.1 Flora- en faunawet

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat een aantal zwaarder beschermde soorten in het plangebied voorkomen. Het gaat hierbij om kleine modderkruiper, rivierdonderpad (beiden tabel 2 Flora- en faunawet), vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet) en mogelijk de platte schijfhoren (tabel 3 Flora- en faunawet). Voor tabel 1 soorten die in het plangebied voorkomen geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Flora- en faunawet, tabel 2

Voor de tabel 2 soorten (kleine modderkruiper en rivierdonderpad), geldt een vrijstelling voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wordt er geen gebruik gemaakt van een gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, tabel 2 soorten vallen onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort). Een eventueel aan te vragen ontheffing voor deze soorten is verleenbaar omdat het mogelijk is om zodanige mitigerende maatregelen te treffen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding.

Flora- en faunawet, tabel 3

Voor de tabel 3 soorten (vleermuizen, platte schijfhoren) geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd. Aangezien er als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen geen sprake is van een aantasting van de functionaliteit van het leefgebied voor de betreffende soorten, hoeft er geen ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

vogels

Vogels vormen een aparte categorie.. Voor het verstoren van nesten in de broedperiode wordt in principe geen ontheffing verleend. Dit betekent dat er niet in het broedseizoen mag worden gewerkt. Er worden dan geen verbodsbepalingen overtreden.

Ecologisch werkprotocol

Voor het bestemmingsplan hoeft geen ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Voor de uitvoering van het plan is het noodzakelijk om een ecologisch werkprotocol op te stellen om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen en om te werken conform een goedgekeurde gedragscode zodat er geen ontheffing Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd voor tabel 2 soorten. In een ecologisch werkprotocol staan mitigerende maatregelen beschreven die getroffen moeten worden ter voorkoming en/of beperking van verstoring van flora en fauna. Het gaat hierbij om maatregelen voor soorten die voorkomen (zoals tabel 1 soorten en vogels) of volgens aanvullend onderzoek voorkomen en daarbij het controleren van de aanwezigheid van onverwachte beschermde soorten tijdens de uitvoering.

5 Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Broekhuizen et. al. (1992). Atlas van de Nederlandse Zoogdieren;
- Bijlsma et al.(1993). Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels;
- Limpens, et al. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie;
- SOVON (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels;
- STOWA (mbt zomerklokje)
- Weeda et al., 2003. Van der Meijden, 2005. (mbt zomerklokje)
- Schaminée, 1996. Riet et al., 2005. Damm et al., (mbt zomerklokje)
- Melig Meyling, A.W., R.H. De Bruyne en I van Lente, (2007). Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Resultaten van het inventarisatiejaar 2006.
- Stichting Anemoon rap. nr. 2007-4
- Nationale databank Flora en Fauna (NDFF)
- Ontwerpbesluit natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen
- Ontwerpbesluit natura 2000-gebied Naardermeer
- Van der Goes en Groot (2006), natuuronderzoek Aetsvelder polder
- Bureau Waardenburg (2009), Natuuronderzoek dijkverhogingen Waternet
- R. van 't Veer, 2008. Weidevogels op landschapsschaal. Ruimtelijke en temporele veranderingen. Kenniskring weidevogellandschap, Ministerie van LNV, Directie Kennis, Ede

Geraadpleegde internetsites

- website VZZ (www.zoogdiervereniging.nl → www.zoogdieratlas.nl)
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.florafauanacheck.nl
- www.utrechtslandschap.nl
- www.knnv.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.drloket.nl
- www.natuurmonumenten.nl

Bijlage 1

Datum en weersomstandigheden van de inventarisaties.

Datum	Tijd	Activiteit	Weersomstandigheden	Waarnemer
05-03-2014	8.00-9.00	Bomenscan, broedvogels	Nvt.	M. Bouma, M. Groeneveld
25-05-2014	20.00-22.00	Broedvogels, heikikker	Licht bewolkt, windkracht 2, 7°C.	M. Bouma
02-04-2019	8.00-12.00	Broedvogels, vissen, ringslang	Helder, windkracht 2, 12°C	M. Bouma, M. Groeneveld
29-04-2014	7.00-14.00	Broedvogels, vissen, ringslang	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 2, 14°C	M. Bouma
06-05-2014	11.00-13.00	Broedvogels, ringslang	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 4, 15°C	M. Bouma
19-05-2014	21.30-23.30	Zomer-/ kraamverblijven vleermuizen, rugstreepad	Onbewolkt, windkracht 3, 13°C	M. Bouma, M. Groeneveld J. Koorevaar
20-05-2014	5.00-13.00	Broedvogels, vaatplanten, ringslang, heikikker	Half bewolkt, windkracht 3, 22°C	M. Bouma
28-05-2014	15.00-23.00	Heikikker, platte schijfhoren, rugstreepad	Geheel bewolkt (regen), windkracht 2, 14°C	M. Bouma
16-06-2014	3.15-6.15	Zomer-/ kraamverblijven vleermuizen, rugstreepad, broedvogels	Geheel bewolkt, windkracht 3, 15°C	M. Bouma, M. Groeneveld J. Koorevaar
22-08-2014	4.35-6.35	Paarverblijven/zwermpaatsen vleermuizen	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 3, 12°C	J. Koorevaar, M. Groeneveld
25-09-2014	19.30-21.30	Paarverblijven/zwermpaatsen vleermuizen	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 4, 11°C	J. Koorevaar M. Bouma